

Kur'anda Karun (Ayetlerinin Yorumu)

KARUN

- Kur'ân-ı Kerim'in üç âyetinde adı geçen, zenginlik ve zenginliğe dayalı büyüklenmenin simgesi olan kişi.
- Hakkında çoğu İsrailiyyat kökenli olmak üzere birçok rivâyetler bulunduğu gibi; Tevrat'ın 'Sayılar' kitabının on altıncı babında bir kıssası bulunan 'Korah'ın da Karun ile aynı kimse olduğu görüşü yaygın bulunmaktadır.
- **Karun'un adının geçtiği ve kıssasının anlatıldığı Kur'ân-ı Kerim âyetlerinin mealleri şöyledir:**
 - ✚ "Andolsun ki, Musa'yı, mucizelerimiz ve apaçık delillerle Firavun'a, Haman'a ve Karun'a gönderdik de, onlar, 'bu çok yalancı bir büyücüdür' dediler" (Mü'min, 23/24);
 - ✚ "Karun'u, Firavun'u, Haman'ı da yok ettik. Andolsun ki, Musa, kendilerine apaçık belgeler getirmisti de, onlar Yeryüzünde büyüklük taslamışlardı. Oysa azabımızdan kurtulamazlardı" (el-Ankebut, 29/39);
 - ✚ "Gerçekten Karun, Mûsâ'nın kavmindendi. Ama, onlara karşı azdı. Biz, ona öyle hazineler vermiştik ki, anahtarları, güçlü kuvvetli bir topluluğa ağır geliyordu. Hani, kavmi ona 'Şımarma; çünkü, Allah şımaranları sevmez. Allah'ın sana verdiği şeyde âhiret yurdunu gözet, dünyadan da payını unutma. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de ihsanda bulun. Yeryüzünde bozgunculuk isteme; çünkü, Allah, bozguncuları sevmez' demişti de, O, 'Bu servet bana, ancak, bende olan bilimle verilmiştir' diye cevap vermişti. Bilmez mi ki, Allah, önceleri, ondan daha güçlü ve topladığı şey daha fazla olan nice nesilleri yok etmiştir. Suçlulardan suçları sorulmaz. Derken debdebe içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını isteyenler, 'Nolurdu, Karun'a verilen gibi bizim de olsaydı; doğrusu, bu, büyük bir hazdır' demişlerdi. Bilgilendirilmiş olanlar da, 'Yazıklar olsun size; İnanan ve yararlı iş işleyen kimseye Allah'ın sevabı daha iyidir. Ona da ancak sabredenler kavuşabilir' demişlerdi. Derken, kendisini de, konağını da yerin dibine geçirdik. Şimdi, Allah'tan başka kendisine yardım edebilecek kimseler de yoktur. Kendini savunabilenlerden de olamamıştır. Daha dün onun durumuna imrenenler, "Vay, demek ki, Allah, kullarından dilediğinin rızkını genişletiyor da, daraltıyor da. Eğer bize lûtfetmemiş olsaydı, bizi de yerin dibine geçirirdi. Demek ki, kâfirler gerçekten kurtuluşa erişmiyor' demeğe başladılar" (el-Kasas, 28/76-82).
- Kur'ân-ı Kerim'in âyetlerine bakıldığında Karun'a ilişkin olarak ilk belirlenecek bilgi, onun Hazreti Musa'nın kavminde oluşudur.
- İkinci nokta ise, Firavun ve Haman ile bir ilişkisinin bulunuşu...
- Ayrıca, büyük zenginliği, kavminin karşısında böbürlenışı, öğütlere kulak vermeyişi, sonunda da Yüce Allah'ın cezalandırması ile-konağıyla birlikte- yerin altına geçirilişi de göze çarpan diğer hususlar olmaktadır.
- Kıssanın bunlara ek olarak göz önünde bulundurulması gereken başkaca önemli noktaları da vardır ve zaten bu önemli noktalar çerçevesinde yapılacak bir irdeleme iledir ki, kıssanın Yüce Allah'ın kitabında zikrediliş hikmetlerinden bir bölümünden yararlanmak mümkün olacaktır.
- Bunları şöylece sıralamak mümkündür:
- Hazreti Musa'nın kavminden olan Karun, onlara karşı azmış, başına buyruk kimi davranışlar içine girmiştir.
- Onu bu noktaya getiren elinde tuttuğu zenginliğidir.

- Buna dayanarak böbürlenmekte, gösterişler yapmaktadır.
- Ama, bu kadarla da kalmasa gerek ki, kavminden bazı kimselerin uyarısına yol açmaktadır.
- Anlaşıyor ki, Karun, elinde bulundurduğu maddî güce dayanarak kimi taleplerde bulunmaktadır.
- Bu talepler ne olabilir? Sorunun yanıtı bellidir: Kavminden diğer kimseleri de kendisi gibi azmağa, kendisine uymağa çağırarak.
- Üstelik bu çağrının kendisiyle sınırlı bir kişisel çağrı olmadığını da düşünmek gerekecektir.
- Âyetlerde Karun ile birlikte Firavun ve Haman'ın da anıldığını göz önünde tutmak, başkaca yorumlara da elvermektedir.
- Şöyle düşünülebilir. Firavun'a gönderilen, Haman'a gönderilen Hazreti Musa, onlarla birlikte Karun'a da gönderilmiş olduğuna göre, demek ki, bu üçünün azgınlıkta ve bozgun çıkarıcılıkta ortak bir yanı vardır, bir işbirliği içindedirler.
- Zaten hor ve hakir görülen, arada bir kıyım uğratılan, tam bir denetim altında tutulan Firavun dönemi Mısır'daki İsrailoğullarından herhangi birinin Firavun ve çevresiyle onların işine gelen bir işbirliği kurmamış olması durumunda böylesine bir zenginliğe kavuşması da mümkün olmayacağına göre, açıktır ki, Karun, kavminin karşısına debdebe ile çıkarak, onları da iş birliğine çekmek için akıllarını çelmeğe uğraşmaktadır.
- Kavminden kimilerinin Karun'a verilen gibisini kendileri için de isteyip, onu büyük bir haz saymaları karşısında, bilgi verilmiş olan kimselerin inanç ve yararlı işe Yüce Allah'ın sevap vereceğini hatırlatarak uyarıda bulunmaları, işte, bu çekişmenin, bu propaganda ve karşı propagandanın ipuçları olarak değerlendirilebilir. Kavim, sabra çağrılmaktadır.
- Bu işbirlikçilik ve kavmin diğer kimselerini de aynı işbirliğine çağrı, Karun'un içine düştüğü azgınlığın yalnızca bir yüzüdür.
- Diğer yüzü ise, daha çarpıcı ve ilgi çekicidir. Özellikle de çağdaş düşünceler ve inanışlar bakımından ilginç olan bu olgu, bilgi ve servet ilişkisi bazında gözlemlenmektedir.
- Zenginliği ile böbürlenmiş Karun'a, kavmi, "Allah'ın sana verdiği şeyde ahiret yurdunu ara" uyarısında bulunur.
- Karun ise, "Bu servet, ancak, bende olan bir bilimle verilmiştir " der ve kıssanın son âyetinde ise, Yüce Allah'ın dilediğinin rızkını genişleteceği, dilediğinin rızkını ise daraltacağı ölçüsü vurgulanır.
- Bu üç noktayı bir arada irdelediğimizde yapılabilecek belirlemeler şunlardır:
- Kavmi, Karun'un servetinin Allah vergisi olduğunu hatırlatınca, Karun, bu sözlerle karşılık, servetinin kendisinde bulunan bir bilgidен ötürü olduğunu öne sürerek hem Allah vergisini dışlamağa kalkışmış, hem de "servet ve bilgi" arasında bir bağlantı kurmuştur.
- Bu ifade, bugünkü ekonomizm hastalığına yakalanmış olanların, 'ekonomi dini inananlarının büyük bir hazla tekrarlayıp durdukları cümlelerin aynısıdır.
- Ve, Yüce Allah, serveti ve imkânı kendisinden bilmeyip de, bilgisinin verimi sayan Karun'u, ondan önce de daha güçlü ve daha çok toplamış olan kimseleri yok ettiğini belirterek, muaheze etmektedir.
- Burada, belirtildiği gibi, çağın, bu çağın hastalığının tanısı gözlenebileceği gibi, 'servet'i kendi bilgi ve becerilerinin verimi sayanlar için bir de azap ve felâket uyarısı bulunmaktadır.
- Anlaşıyor ki, Karun'un yerin dibine geçirilmek suretiyle helâkine yol açan azaba uğratılmasının sebeplerinden biri, onun bir işbirlikçi olarak Firavunla dayanışması ve bu doğrultuda azmış

olması olduğu gibi, diğeri de Yüce Allah vergisi olan zenginliğini kendindeki bilgiye bağlayarak bir bakıma bilgiyi tanrılaştırmış olmasıdır.

- Tevrat'ta anılan Korah adlı kimsenin Karun'la aynı kişi olduğu görüşü yaygın olmakla birlikte, Kur'ân-ı Kerim ile Tevrat bir arada mütalaa edildiğinde bu kanı geçerliliğini yitirmektedir.
- Kur'ân-ı Kerim'in verdiği bilgilerin ışığında olaya bakıldığında, Karun'un İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışından önce yaşayıp helâk olduğuna kail olmak gerekiyor. Bunun sebebi ikidir:
- Birincisi, Samiri kıssasında açıkça görüleceği gibi, İsrailoğulları, Mısır'dan çıkışlarından sonraki zamanlarda zenginlik, debdebe ve altına karşı pek ilgi duymamışlar, hatta, Samiri'nin çağrısı üzerine ellerinde bulunan ziynet eşyalarını onun yaktığı ateşe atmışlardır.
- Bu psikolojiyi yaşayan insanların bir başkasının zenginliği karşısında "bu büyük bir hazdır" imrenmesi içine girdiğini düşünmek mümkün değildir.
- Ayrıca, çıkış halinde habire konup göçen ve gerçekten de alabildiğine perişanlık içinde günler geçiren bir topluluk içinde ve toplulukla birlikte herhangi bir kimsenin anahtarlarını güçlü bir topluluğun taşıdığı hazinelerini götürmesini varsâymak için de yeterli tutanak yoktur.
- Yere geçirilen konağa ilişkin ifadelerin bir çadırı anlatmada kullanılamayacağını da gözönünde tutarsak, bu durum daha belirginleşir.
- İkincisi, maddenin başında ilk sıraya alıntıladığımız âyette, "Firavun, Haman ve Karun" sıralaması varken, ikinci sıradaki âyette sıralama "Karun, Firavun ve Haman" şeklindedir.
- İlkinde peygamberin gönderildiği kimseler sıralanmakta;
- ikincisinde ise, helâk olanlar.
- İlkinde küçükten büyüğe bir sıralama varken, ikincisinde bu yoktur.
- Bu farklılık, Karun'un Firavun'dan önce helâk edildiğini belirleyebileceğimiz bir açıklık getirmektedir.
- Firavun, İsrailoğulları'nın Mısır çıkışı sırasında helâk olduğuna göre, Karun, demek ki, Mısır'daki dönemde helâk edilmiştir denilebilir.
- Kur'ân-ı Kerim'in yorumlarının bu doğrultuya elverici olmasına karşın, Tevrat, Karun diye kabul edilen Korah'ın helâkinin Mısır'dan çıktıktan sonra olduğunu anlatır.
- Sayılar kitabının 16. babında hikâye edilen Korah olayında, üstelik, Korah'ın zenginliğinden filan da söz edilmemektedir.
- Olay, Korah ve avanesinin Hazreti Musa'ya kâhinlik için başkaldırısı biçiminde gelişir.
- Kavmin yanında daha iyi bir konum ve daha geniş yetkiler istenmesi için Korah ve kendisi ile birlikte bulunanlar Hazreti Musa'ya karşı çıkmışlar ve bunun sonucunda da o, onun adamları, evinin halkı ve çadırı yerin altına geçirilmiştir.
- İki olay arasında örtüşen yan, yalnızca, yerin altına geçirilme olmaktadır. Bu ise, diğer farklılıklar göz önünde tutulduğunda Karun ile Korah'ın aynı kişi olduğunu söylemek için yeterli olmayacaktır.
- Mümkündür ki, yere geçirme suretiyle helâk hem Karun için, hem de Korah için gerçekleşmiş olsun.
- Zenginliğiyle azan ve çevresini de azdırmak isteyen, bununla da kalmayıp, servet i kendi bilgisine bağlayarak Allah'ın vermiş olduğu gerçeğini dışlayan işbirlikçi Karun ile Hazreti Musa karşısında riyaset davasına kalkışan Korah, biri Mısır'dan çıkış öncesi, diğeri Mısır'dan çıkış sonrası, ayrı ayrı, aynı azaba uğratılmış olabilirler.